

ה"ת 11739/03/23 - מדינת ישראל שלוחת תביעות תנועה נגב נגד עלי אלהוזייל - נוכח

בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע

בשה"ת 11739-03-23 מדינת ישראל נ' אלהוזייל
תיק חיצוני: 129890/2023

בפני כב' השופט הבכיר, אלון אופיר
המבקשת
מדינת ישראל ע"י שלוחת תביעות תנועה נגב ע"י ב"כ עו"ד
שמעון שימן
נגד
המשיב
עלי אלהוזייל - נוכח ע"י ב"כ עו"ד אלפוכארי - נוכח

החלטה

רקע כללי -

בפני בקשה של המדינה להורות על חילוט ערבות כספית בסך 20,000 ₪ עליה התחייב המשיב בקולו בפני בית המשפט
עת שוחרר בתנאים של מעצר בית מלא ביום 26.3.23.

אין חולק כי ביום 25.11.23 לפנות בקר הפר המשיב את תנאי שחרורו בכך שיצא מביתו ללא אישור בית המשפט, ונהג
רכב בעיר אשקלון בזמן שהוא עדיין תחת פסילה פעילה של רישיון נהיגתו הנובעת באופן ישיר מתנאי שחרורו בהליך זה.

טיעוני הצדדים בתמצית -

המדינה (שבתחילה עתרה למעצרו של המשיב מאחורי סורג ובריח) הסירה מבקשתה את עמדתה למעצר המשיב, אך
הותירה את הבקשה לחילוט מלא של הערבות העצמית עליה התחייב המשיב.

שינוי בעמדת המדינה נבע מן העובדה כי המשיב שוחרר על ידי קצין משטרה, לאחר שזה לא הבין כי המדובר בהפרת
תנאים הכוללת הפרה של מעצר בית מלא, ומשחלפו 9 ימים מיום האירוע, לא מצאה המדינה עוד טעם בעמידה על
מעצר ממשי.

יחד עם זאת, גרסה המדינה כי יש הצדקה לחילוט מלא של סכום הערבות, היא נוכח חומרת ההפרה, הכוללת הפרה
כפולה: הן של מעצר הבית המלא והן של פסילת רישיון הנהיגה (המשיב כאמור נתפס נוהג רכב בעיר אשקלון).

ב"כ המשיב הדגיש בטיעונו כי המדובר בהפרה ראשונה של המשיב את תנאי שחרורו, לאחר תקופה ארוכה מאד (כ-9 חודשים) במהלכה הקפיד על תנאי שחרורו.

בשל מצב המלחמה שחל, התדרדר מאד מצבו הכלכלי של המבקש והוא נקלע לחובות כבדים של כ-20000 ₪ (הוצגו מסמכים תומכים בטענה זו), שכן טרם מעצר הבית המלא שלו, עבד בעבודה מסודרת והצליח לקיים עצמו ומשפחתו בכבוד.

בנסיבות אלה, ובהינתן שהמשיב חסר כל מבחינה כלכלית וחובותיו כבדים, התבקש בית המשפט להימנע מכל חילוט של הערבות העצמית ולחליפין להסתפק בחילוט של חלק קטן מסכום הערבות.

דין והכרעה בבקשה -

חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) תשנ"ו-1996 קובע בסעיף 51(א):

"שופט הדין בענינו של משוחרר בערובה, שהובא לפניו בשל הפרת תנאי מתנאי השחרור, רשאי להורות על חילוט הערבות, ואם התגבשה עילת מעצר, לעצרו או לשחררו בערובה בתנאים שיקבע."

בית המשפט העליון קבע בע"פ 6978/09 פרנק מטודי נגד מדינת ישראל (להלן: פרשת מטודי) את הדברים הבאים:

"חילוט הכספים במקרה של הפרת תנאים נועד לצורך שמירה על כוחו של מוסד חלופת המעצר. הבעתי בעבר את עמדתי העקרונית לפיה אין להפגין סלחנות רבה מדי למפרים של תנאי מעצר בית:

"האמצעי של תנאי השחרור, ובייחוד של "מעצר הבית", נועד להפחית, ככל האפשר, את הפגיעה בחירותם של הנאשמים שקיימת נגדם עילת המעצר. אולם כדי שניתן יהיה להשתמש באמצעי זה, יש צורך להבטיח כי הוא יהיה יעיל ומטרתו תושג... סלחנות מוגזמת להפרת תנאי השחרור עלולה לעודד בעקיפין את ההפרות, ובכך לפגום ביעילותו של האמצעי שקבע המחוקק כדי להגן על חירותו של הנאשם... דלדול כוחה של חלופת המעצר להשיג את מטרתה יוביל לצמצום האפשרות לעשות שימוש באמצעי זה, וכפועל-יוצא מכך יתגבר הכורח - הלא-רצוי - להיזקק למעצר מלא מאחורי סורג ובריוח (בש"פ 3239/08 שוקרון נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 13.5.2008))."

עם זאת, חילוט הפיקדון איננו חייב תמיד להיות מלא, ונתונה לבית המשפט הסמכות להורות, בנסיבות המתאימות, גם על חילוט חלקי של הערובה (ראו: ענין צ'וסקין; יעקב קדמי, על סדר הדין בפלילים (חלק ראשון, תשס"ח) 373). בבואו לקבוע את סכום החילוט יוכל בית המשפט להתחשב - בין היתר - במהות האישומים נגד הנאשם ובטיב ההפרות של תנאי השחרור (ראו: פרשת צ'וסקין; בש"פ 10533/05 אבו דין נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 21.12.05)). כך לדוגמה, כאשר הפרת תנאי השחרור איננה נחזית כחמורה באופיה ואיננה מלווה בביצוע עבירות נוספות, ייתכן שבית המשפט יראה לנכון להסתפק בחילוט חלקי של ערובה, וזאת: "כדי שהעורר ילמד את הלקח" (ענין נתיק, בפיסקה 4), אף כי יודגש שאין בכך די כדי להימנע כליל מחילוט הערבות. כמו כן, ניתן להתחשב בגובה הערובה שנקבעה: לעיתים ייקבע

פיקדון משמעותי כתנאי לשחרור, על מנת לאיין במידת האפשר את החששות הכרוכים בשחרור הנאשם (לדוגמה, על מנת שהנאשם לא יימלט מן הארץ, או לא ישבש הליכי משפט), בעוד שהחילוט מתבקש לאחר זמן ועקב הפרה מן הסוג שלא הביא להתממשות כל אותם חששות. במקרה כזה, ייתכן שהסנקציה של חילוט מלוא כספי הפיקדון תימצא בלתי מידתית. מנגד, כאשר מלכתחילה נקבע פיקדון נמוך יחסית כתנאי לשחרור הנאשם, בשל נסיבותיו הספציפיות של הנאשם, הרי שיהיה זה סביר להורות על חילוט מלוא סכום הפיקדון, תהא ההפרה של תנאי השחרור אשר תהא (ראו לדוגמה: בש"פ 10533/05 אבו דין נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 21.12.2005)). נוסף, כי נסיבות אישיות קשות, בעיקר כאלו שנוצרו במועד המאוחר להחלטה, שקבעה את הערובה כתנאי לשחרור (ואשר חזקה כי היתה בה התחשבות במצב הנאשם), יכולה לעתים להצדיק אף היא חילוט חלקי בלבד של הפיקדון (בש"פ 5051/09 שניידר נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 12.7.2009)).

בפרשה שבפני, כאמור בפתיח, אין חולק כי המשיב הפר את תנאי שחרורו.

מאחר ונקבע בהחלטת המקור כי על המשיב לשהות בתנאים של מעצר בית מלא בביתו שבמתחם שבט אלהוזייל הסמוך לצומת בית קמה (בוצעה הצבעה על הבית באמצעות משטרת רהט), ומאחר והמשיב נתפס נוהג רכב בעיר אשקלון המרוחקת מרחק רב ממיקום מעצר הבית, ומאחר והמשיב היה פסול לנהיגה (כחלק מתנאי שחרורו) ובמועד תפיסתו גם נהג ברכב, הרי שהמדובר בשתי הפרות בוטות וחמורות של תנאי שחרורו.

אין המדובר בהפרה קלה או פעוטה, ולמעשה חסד עשתה המדינה עם המבקש כאשר לא עמדה (בשל התנהלות קודמת של קצין המשטרה המעכב) על מעצרו של המשיב מאחורי סורג ובריח.

אני מסכים עם ב"כ המשיב כי זה כיבד את תנאי שחרורו במהלך פרק זמן ארוך של כ-9 חודשים.

יחד עם זאת, אין בעובדה זו כדי להפחית מהחומרה הרבה שאני רואה בהפרת מעצר הבית המלא על ידי הגעה לעיר אחרת ומרוחקת, וחמורה שבעתיים בעיני העובדה כי המשיב שוב נהג רכב בעודו תחת פסילה בניגוד גמור לתנאי שחרורו ובכך גם סיכן משתמשי דרך.

אני מסכים (לאור המסמכים שהוצגו מטעם המשיב) כי מצבו הכלכלי רחוק מלהיות תקין, הוא אינו עובד כבר 9 חודשים רצופים בשל מעצר הבית ונקלע לחובות של כ-20 אלף ₪.

יחד עם זאת, אין בעובדות לעיל כדי להצדיק את אי הפעלת סמכות החילוט שנקבעה בחוק למקרים של הפרת תנאי שחרור, שכן התנהלות כזו המבוקשת על ידי ב"כ המשיב תפעל בניגוד להלכה של בית המשפט העליון בפרשת מטודי לעיל.

אני דוחה נוכח חומרת הפרת התנאים את בקשת המשיב להימנע מחילוט הערבות ומקבל בעניין זה את עמדת המדינה.

ביחס לשאלה של גובה החילוט (חילוט מלא או חלקי של סכום הערבות), אני מחליט לתת משקל מסויים למצבו הכלכלי

הנוכחי של המשיב אשר שקוע בחובות כבדים בשל חוסר יכולתו לעבוד, וכן יינתן משקל לעובדה כי המדובר בהתנהגות המהווה הפרה ראשונה של תנאי השחרור, הגם שמדובר בהפרה בוטה וחמורה.

בנסיבות אלה אני מורה על חילוט של 10,000 ₪ מתוך סכום הערבות העצמית עליה התחייב המשיב בקולו, וקובע כי סכום זה ישולם למדינה על ידי המשיב תוך 90 יום מהיום ולא יהפוך לחוב נוסף של המשיב שיטופל על ידי המרכז לגביית קנסות בהתאם לחוק.

ניתנה היום, כ"ז כסלו תשפ"ד, 10 דצמבר 2023, בנוכחות הצדדים.